

стремеж към опознаване на заобикалящия ги свят и природа.

Най-ранното издание, достигнало до Враца по пътя на спомоществователството, е първата и единствена книжка на сп. „Смесна китка“, публикувана от Петко Р. Славейков през 1852 г. В нея са поместени легендите за последния защитник на Враца при османското нашествие Радан Войвода и неговата дъщеря Велка, но вероятно по политически съображения, П. Р. Славейков отнася преданията към падането на България под византийска власт: „Един хвърлей над града Вратца има едно тясно устие на високите стени, което се казва Вратца. От лява страна към пладне на тези камени Вратца, стената е обляна от нешто черно, което тукашните жители наричат „Велкината кръв“, тука са и Сгори град и Въеводин дол, что носят и до сега същото име.“⁴

Страстен и неуморен изследовател на българския фолклор и минало, П. Р. Славейков споделя в писмото си до габровския учител Цветко Недювич от януари 1847 г., че има „събрани 2263... песни мирски, песни юнашки, старешки и марешки“. Тия сите са тригодишен мой труд, начало имат, когато мя владиката дигна от Търнов, доволно селца обиколих доде собира гореречените 2263 песни...“⁵. Очевидно той продължава тези си занимания и по време на учителстването си във Враца през 1848 г.

За отпечатването на „Смесна китка“, както се вижда от „Распис на родолюбивите спомоществователи“, лептата си дават трима видни врачани. Те са Замфираки Димитракиев (един от синовете на прочутия врачански първенец и родолюбец Димитраки Хаджитошев, посочен сред софийските дарители, тъй като след женитбата си се установява в София), Коста Тричков Врацала (всъщност Козма Тричков, който през 40-те години на XIX в. емигрира в Румъния и се издига като крупен търговец, става съосновател и член на настоятелството на Добродетелната дружина и завещава цялото си състояние „за умственото развитие“ на родния си град и Отечество) и Иванчо Цветков „из Враца“ (по-сетнешен опълченец и кмет на града след Освобождението).

Като дар от автора екземпляр от списанието получава и врачанското училище.

Най-дълготрайният български вестник до Освобождението „Цариградски вестник“ се разпространява във Врачанския край по пътя на спомоществованието от 7 януари 1856 г. до 20 септември 1858 г. Между неговите сътрудници са споменатите Константин Огнянович и Петко Р. Славейков, врачанинът Кръстю Пишурка и др.

През 1854 г. вестникът разкрива постоянната си рубрика „Български вести“, където помества дописки от всички краища на страната. Липсата на надеждни комуникационни средства през епохата налага дописката като основен източник